

Språkutvikling og språklæring

Kjære leser,

Gratulerer med dagen! 6. mars markeres den internasjonale logopediens dag. Temaet i år er spesifikke språkvansker, språkutvikling, lesing og skrivning. Vi håper at mange logopeder rundt om i landet benytter dagen til å fremme informasjon og kunnskap om yrket vårt med alle de ulike oppgavene det innebærer. Årets tema ser ut til å treffe godt. Debatter om kartlegging av barns språkutvikling i barnehagen, dysleksi og mobbing, og diskusjoner om nasjonale tester og lave resultater på lesetester i Norge sammenlignet med andre land er gjengangere i media.

I Oslo-området har det vakt stor oppsikt at nesten tre fjerdedeler av minoritetsspråklige barn snakker så dårlig norsk når de begynner i første-klasse at de trenger særskilt norsk-opplæring. Dette til tross for at de er oppvokst i Norge og har gått i barnehage (jf. Aftenposten, «Født i Norge, har gått i barnehage, men kan ikke språket», publisert 2.2.2013). I den påfølgende debatten drøftes det både behov for mer kartlegging av alle barn, men også at kartlegging av to- eller treåringer i seg selv ikke fører til bedre språklæring (jf. Dagsavisen, «Advarer mot testing av barna», publisert 13.2.2013). Det som kanskje er det mest iøynefallende i denne saken, er at dette ikke er nytt. Som det refereres til i begge artikler, har regjeringen foreslått språkkartlegging av treåringer tidligere, men da konkluderte man med at det ikke finnes godt nok kartleggingsverktøy for dette formålet. Utdanningsdirektoratets oppdrag for 2012 med å lage en veileder for kartlegging av barns språkferdigheter har også blitt

forsinket. Det som blir tydelig i diskusjonen, er at man ser at mye handler om ressurser i form av faglig utdannede ansatte med god språkkompetanse på norsk, og økonomi for å kunne tilrettelegge miljøet for språklæring. I tillegg synes man fortsatt å vite for lite om kvaliteten av tilbudene i ulike barnehager og påvirkningen på trivsel og utvikling. Dette skal det imidlertid gjøres noe med gjennom forskningsprosjektet «Better provision for Norway`s children in early years education and care» som har fått 40 millioner kroner i støtte for perioden 2013-17. Ansvarlig institusjon er Høgskolen i Oslo og Akershus (jf. Forskningsrådet, UTDANNING 2020).

Som logopeder og spesialpedagoger vil nok mange berøres av endrede behov og oppgaver rettet mot barnehagen og tidlige skoleår. I den sammenheng kan det være interessant å se mot våre naboland. Derfor har vi i denne utgaven av tidsskriftet med en artikkel fra Danmark som ser på utfordringene logopeder i PPT og tilsvarende etater står overfor i møte med stadig nye krav til kunnskap og kompetanse.

Vi har også utnyttet det internasjonale perspektivet som følger med logopediens dag ved å inkludere to bidrag fra Sverige. Det ene omhandler språkutvikling hos barn med ulike hørselsvansker og det andre tilbud om «taltjäneste» for personer med ulike former for språk- og talevansker.

På den norske siden er vi glade for å kunne presentere enda et nytt nettverktøy, «Ordforrådet», som ble lansert i februar. Marianne Lind og kollegaer beskriver i sin artikkel hvordan

dette verktøyet kan brukes i hverdag og forskning.

Starten på et år er gjerne høysesong for årsmøter i regionslagene, som oftest kombinert med faglig påfyll og kurs. Et lite utvalg av alt det viktige arbeidet som foregår lokalt, er presentert i denne utgaven.

At logopeder er travle folk, har vi også erfart på en annen måte. I forrige nummer av tidsskriftet etablerte redaksjonen en idépostkasse for leserne, med mulighet til å komme med forslag til aktuelle tema, skribenter eller tips for å kunne lage og utvikle tidsskriftet. Tidsskriftet er jo tross alt et fellesprodukt av og for logopeder og andre interesserte. Det er vårt vitenskapelige fagblad utad og medlemsblad innad. Responsen var overveldende – stille! Vi kjenner til mange kollegaer som har lange arbeidsdager, toppet med verv og frivillige oppgaver i et hektisk hverdagsliv. At det derimot ikke var noen som var interessert i å motta en premie for et lite innspill var allikevel overraskende. Vi gir oss imidlertid ikke så lett, vi heller, og sender oppfordringen ut på nytt. *Hvem og hva vil dere lese mer om?* Bokpremie trekkes til en heldig vinner!

Om det virker tungtvint å sende en e-post, så kan vi alltså snakkes. Redaksjonen håper å se mange lesere på logopedlagets vinterkurs 7.-9.mars i Oslo.

Velkommen!

Marianne Lind